

Letošní krajská soutěžní přehlídka vyspělých amatérských souborů Středočeského kraje probíhala ~~mmmmmm~~ od 28. února do 8. března 1986 v Rakovníce a od 14. do 22. března 1986 v Nymburce. Zúčastnilo se jí jedenáct vybraných souborů za Středočeského kraje se dvanácti inscenacemi a jako host mimo soutěž Z-divadlo ze Zelenče při Trnavě s jednou inscenací Grimmelshausena-Brechta-Bednárika Matka Guráž. Ze středočeských souborů se účastnily v Rakovníce tyto soubory:

- 1) DS Tyl MěKS Rakovník s inscenací hry Jevgenije Švarce STÍN,
- 2) DS Nové divadlo KD kpt. Jaroše Mělník s inscenací komedie Miroslava Horníčka DVA MUŽI V ŠACHU,
- 3) DS Kolár DK ROH AZNP Mladá Boleslav s inscenací Euripidovy tragédie IFIGENIE V AULIDĚ,
- 4) DS TYL Spoj. klubu prac. ^{ROH} LIAZ Mnichovo Hradiště s inscenací hry nár. umělce Vítězslava Nezvala DNES JEŠTĚ ZAPADÁ SLUNCE NAD ATLANTIDOU,
- 5) DS Dividýlko ZK ROH Slaný s inscenací komedie Jiřího Šímy HOSTINA KANIBALŮ,
- 6) DS Specifik DK ROH Spolana Neratovice s inscenací komedie Pavla Fiaily THOMAS RUDIGER, a
- 7) DS AHA! MěKS Lysá nad Labem s inscenací komedie Antona Pavloviče Čechova a Miroslava Pokorného SVŮJ K SVĚMU.
- 8) V Nymburce to byl DS Jiří KaSS Poděbrady s inscenací hry Ireneusz Iredyňského MODERNÍ JESLIČKY,
- 9) DS Tyl ~~Společ. klubu~~ Společ. klubu ROH Čelákovice s inscenací her Rustama Ibragimbekova a Mara Bajdžijeva DUTEK a DUEL,
- 10) DS JZD SKP Bystřice u Benešova s inscenací hry Azata Abdullína TŘINÁCTÝ PŘEDSEDA,
- 11) opět DS Tyl MěKS Rakovník s inscenací hry Jacka Janczarského UMŘÍT SMÍCHY a
- 12) DS Scéna KaSS Kralupy nad Vltavou s inscenací hry Jiřího Šotoly BITVA U KRESČAKU.

Vyjdeme-li z předpokladu, že krajská přehlídka nám vlastně dává obraz toho, co nejlepšího se v kraji na poli amatérského divadla ~~uradilo~~^{uradilo}, pak základ této úrody, totiž ~~semínko~~^{semínko} dramaturgického výběru, můžeme co do společenské angažovanosti, umělecké kvality, žánrové pestrosti a interpretační náročnosti ~~můžeme~~ označit jako výborné. Společným jmenovatelem všech dramatických předloh na krajské přehlídce uvedených je myšlenka aktivního postoje k životu, ~~na této ze-~~^{na této ze-}
~~mekci~~^{mekci}. Má různé podoby - v Ibragimbekově ~~Dublu~~^{Dublu} Doteku a Iredyňského Moderních jesličkách se porojevuje v úsilí poznat sebe sama, své místo na světě, své vnitřní rozpory, v Bajdžijevově Duelu a Jančarského Umřít smáchy v úsilí o nesobecký vztah k těm druhým, v Šimově Hostině kanibalů, Fialově Thomasi Rudigerovi, v Čechovově a Pokorného hře Svůj k svému a v Abdulinově Trináctém předsedovi v úsilí o odha-
lení nedostatků, přežitků minulosti a rozporů současné civilizace, v Euripidově Ifigenii v Aulidě, Nezvalově Atlantidě ve varování před nebezpečím válečného konfliktu, v Horníčkových Dvou mužích v šachu, Švarcově Stínu a Šotolově Bitvě u Kresčaku v aktivním boji proti si-
lám, které ničí člověka, ať už je to válka, mocenské zájmy, fašis-
mus. Klasik staré řecké tragédie Euripides si tu podává ruku s českými
dramatiky Vítězslavem Nezvallem, Jiřím Šotolou, Miroslavem Horníčkem,
Jiřím Šimou, Pavlem Fialou, s ruským klasikem A.P. Čechovem, sověts-
kými dramatiky Evgenijem Švarcem, Rustamem Ibragimbekovem, Marem
Bajdžijevem, Azatem Abdulinem a poslkými dramatiky Ireneuszem Iredyň-
ským a Jackem Jančarskim, protože jejich cíl je společný - zachování
lidského rodu, a boj proti všemu, co člověka mrzačí, co mu překáží
v harmonickém rozvoji jeho osobnosti. Není zanedbatelné, že orien-
tace na repertoár se společensky závažnou tematikou vyšla z inicia-
tivy souborů, že jim nebyla ani anřizena, ani přidělena, ani že ~~nam~~
~~upcháním konjunkturálních důvodů~~ při ní nehrály roli konjunkturální
důvody. Ten, kdo chce snadno a rychle získat slávu si přece nevybere
úkol inscenačně tak náročný jako je ~~inscenace~~^{inscenace} Ifigenie, Bitva
u Kresčaku, Atlantida, Moderní jesličky, Stín, Umřít smáchy, Trináctého
předsedu, nebude si lámat hlavu, jak nově inscenovat ochráně Dva
muže v šachu, nebude se vystavovat nebezpečí autorsko-inscenační tý-
mové práci na Hostině kanibalů či na autorském přepisu povídek a ak-
tovek A.P. Čechova. Ten, kdo chce snadno a rychle získat slávu, si vy-
bere to, co je vyzkoušené, známé, snadné a pokud možno hodící se k ně-
jakému výročí, co nepotřebuje tak náročnou dramaturgicko-režijní kon-
cepční tvorbu, jaká se projevila v práci u všech výše jmenovaných
titulů. ~~Mimochodem~~ ^{bylo} kopisovalo se, nekopirovaly se
profesionální inscenace, u řady titulů to ani není možné, protože

2

Kde měl opisovat poděbradský soubor, když se Moderní jesličky nikdy u nás nehrály, stejný případ je inscenace Umřít smíchy rakovanického souboru, Hostina kanibalů slánského Dividýlka, Svůj k svému souboru z Lysé, Třináctý předseda bytřického souboru, Thomas Rudiger neratovického Specifiku. Svou vlastní cestou šel mnichovohradištský soubor, když inscenoval Atlantidu, Rakovnický soubor, když inscenoval Stín, mělnický soubor, když inscenoval Dva muže v šachu, a kralupský soubor když inscenoval Bitvu u Kresčaku, boleslavský soubor, když inscenoval Ifigenii v Aulidě. Vlastní ~~komunální~~ tvůrčí koncepční práce na takovém tvaru inscenace, který by přesvědčivě tlumočil divadelními prostředky hlavní myšlenku tak, aby souzněla s myšlením a cítěním současných diváků, ~~samprerogativa~~ přinesla ~~naše komunistická představení~~ na letošní krajské přehlídce zcela mimořádné inscenační výsledky. Ze dvanácti uvedených inscenací mělo deset nadprůměrnou úroveň, ^{ukazuje} která svou kvalitou přesahuje rámec kraje. Rakovnický Stín, Mělničtí Dva muži v šachu, boleslavská Ifigenie v Aulidě, mnichovohradištská Atlantida, slánská Hostina kanibalů, Svůj k svému souboru z Lysé, poděbradské Moderní jesličky, bystřický Třináctý předseda, ~~našim~~ Umřít smíchy rakovanického souboru a kralupská Bitva u Kresčaku jsou inscenace, kde autorská tvorba, dramaturgická práce, režijní koncepce i scénografické řešení šly za stejným cílem, tvořily organickou jednotu spolu se zvolenými divadelními výrazovými prostředky promítnutými do herecké práce. Samozřejmě, že každá z těchto inscenací má nějakou dílčí vadu na kráse, ostatně bylo o nich hovořeno se soubory při hodnocení po každém představení. Jen ve dvou případech nebylo dosaženo tak mimořádných inscenačních výsledků, ačkoliv jich možná dosaženo být mohlo, nebýt nepříznivých okolností, v případě čelákovického souboru byla touto nepříznivou okolností ^{dlouhá} nepřítomnost režiséra zaviněná nemocí, v případě neratovického Specifiku se přehlídkové představení prostě nepovedlo.

Dovolte mi, abych na tomto místě připomněla skutečnost, že letošní krajská přehlídka je už desátým ročníkem této přehlídky, tedy ročníkem jubilejním, a abych se jako pamětnice všech deseti uplynulých ročníků u tohoto faktu alespoň na chvíli zastavila. Ne proto, abych pronesla oslavnou řeč ~~naše komunistická~~ bohatou slovy a chudou obsahem, jak tomu bývá při některých jubileích zvykem, ale aby ^u upozornila ~~na některé~~ některá fakta, vývoje krajských přehlídek, která alespoň na tomto vzor-
~~ku~~ ~~ukazují~~ ukazují odkud a kam jsme se za uplynulých deset let dostali s amatérským divadlem ve Středočeském kraji. Od prvního ročníku krajské přehlídky v roce 1977 do čtvrtého ^{ého} ročníku v roce 1980 bylo ~~na~~ vybírán ^o v průměru ^{pe} 25 inscenací. Základní kádr souborů, které obhajovaly v těchto letech celkem pravidelně svou vyspělost - tedy Mladá Bo-

leslav, Rakovník, Slaný, Nymburk a Čelákovice se do roku 1980 rozšířil o Kralupy, Říčany, Sázavu, Řevnice, Poděbrady a Žebrák. Při výběru na pátý ročník v roce 1981 se ukázala nutnost přehlídku rozšířit, neboť úroda nadprůměrných inscenací ~~znamenala~~ - bylo jich tenkrát deset - se nevešla do dosavadních rozměrů přehlídky. Proto se krajská přehlídka od toho roku konala na dvou místech - v Rakovníku a v Nymburce. Na deseti vybraných inscenacích setrval i šestý ročník, v sedmém ročníku jich bylo už jedenáct, v osmém ročníku dvanáct, devátý klesl na devět a desátý stoupl na dvanáct. Za deset let vzrostl tedy počet inscenací, které snesly měřítko krajské přehlídky na dvojnásobek. Počet souborů vzrostl na pateronásobek - přibyl Mělník, Mnichovo Hradiště, Bytřice u Čenešova, Černošický Anfas, Vysoká Libeň, Lysá nad Labem, Paleta, Neratovice, Český Brod, Kutná Hora, slánské Dividýlko a neratovický Specifik. ^{K tomuto} ~~ke tomu~~ vzrůst počtu souborů došlo také proto, že od šestého ročníku 1982 se představení vybírala bez ohledu na to, do jaké škatulky soubor patří, je-li to soubor městský, vesnický, tradiční či netradiční. Rozhodující byla kvalita. Z celkového počtu 23 souborů, které za deset let obhajovaly na krajské přehlídce svou kvalitu se vytvořily dvě základní skupiny: k té první patří soubory, které pracují soustavně a na kvalitní úrovni: Rakovník, Mladá Boleslav, Kralupy, Mnichovo Hradiště, Čelákovice, Bytřice, Mělník, Poděbrady, Lysá, Žebrák, Anfas, Neratovice - tedy víc, jak polovina celkového počtu, který prošel krajskou přehlídkou za deset let. Do druhé skupiny patří soubory, které se buď teprve rozbíhají - Kutná Hora, Specifik, nebo jsou na krajské přehlídce nováčky - Dividýlko, nebo pracují soustavně, ale ^{výsledky} jejich práce přestaly odpovídat krajským měřítkům - Slaný, Sázava, Řevnice, Nymburk, nebo pracují nesoustavně - Vysoká Libeň, nebo se rozpadly - Český Brod, Paleta. Bilance třinácti vyspělých souborů, na jejichž kvalitu práce a soustavnost je možno se v současné době spolehnout, není, myslím, bilance špatná.

Není bez zajímavosti, že jedenáct z nich ~~z nich~~ soutěžilo na ~~na~~ letošní jubilejní krajské přehlídce.

Podíváme-li se na dramaturgii deseti ročníků krajské přehlídky zjišťujeme, že bylo celkem uvedeno 85 titulů, z toho 2/3 z oblasti současné dramatiky_25 českých a slovenských, 12 sovětských, 9 ze socialistických států a šest západních/ a 1/3 z oblasti klasického repertoáru/ 15 česká klasika, 4 ruská, 10 světová/. Není bez zajímavosti že za těmito čísly se vedle autorů a her běžně hraných objevují i autoři a díla se kterými se na amatérských scénách nesetkáváme běžně nebo kterým rá byla středo českými amatérskými soubory uvedena u nás poprvé nebo autoři, jejichž dílo poskytlo odrazový můstek ke vzniku autorského zpracování. Vzpomeňme nyní v chronologickém pořadí uvádění například na Vencíkovu Šťastnou rodinu, Vasiljevova Jitra, Vampilovovy Provinční anekdoty, Gáspárové Kouzlo ohně, Samulevičiusův Most do daleké noci, Fieldingova Rytíře Palečka, Hubačův Ikarův pád, Rozewiczovy Dcerušky, Mrožkovy Emigranti, Shakespearova Troila a Kressidu, Kaločův Mejdan na písku, Hrubínova Oldřicha Boženu, Šrámkovy Zvony, Štafferova Amadea, Koenigsmarkova Adié, Miláčku, Pokorného Tragédii masopustu atd. V repertoáru krajské přehlídky se až na dva případy nevyskytla dramatická předloha, která by neposkytovala základní umělecké kvality pro inscenační ztvárnění.

Na jejich základě vznikla řada nadprůměrných inscenací, jejichž kvalita přesáhla rámec kraje: v 1.roč.¹ Rakovnická Jitra, ve 2.roč.³ Boleslavské Provinční anekdoty, Rakovnická Cesta do Egypta_Sem padají hvězdy/a Říčanská Hodina Antigony, ve 3.roč.² Kralupský Sestup Orfeův a Poděbradský Paleček, ve 4.roč.² Čelákovický Ikarův pád, Řevnická Dceruška, v 5.roč.³ Slánští Emigranti, Čelákovická Maryša, Řevnický Troilus a Kressida, v 6.roč.¹ Poděbradský Oldřich a Božena, v 7.roč.² Poděbradské Zvony, Vysokoliběňští Měšťáci, v 8.roč.² Mnichovohradištské Dalskabáty, Českobrodští Lumpáci, v 9.roč.³ Mnichovohradištské Adié, miláčku, Lyská Tragédie masopustu

letošním
Dystřická Ošklivka. V 10. jubilejním ročníku bylo těchto nadprůměr-
ných inscenačních roků ze dvanácti deset. To je bilance naprosto ne-
vidaná a neslýchaná. Přiznám se, že za 35 let, kdy spolupracuji
s amatérskými soubory jsem takový případ zažila poprvé a asi ta-
ké naposledy v životě. I když připustím, že tady mohla zahrát roli
třeba šťastná shoda okolností, i když vím, že jsou léta ~~hubená~~
~~neurodnámamžantadymtanmham~~ tučná a léta hubená, přece jen se ne-
mohu zbavit pocitu, že tak velké množství nadprůměrných inscenací
na jedné přehlídce muselo být hlavně výsledkem cílevědomé tvůrčí
práce. Vede mě k tomu i skutečnost, že za těch deset let zanikl kádr
amatérských režisérů, kteří pracují soustavně, poučeně a koncep-
čně. Např. Ladvík Němec, Jan Pavlíček, Jindřich Procházka, Vladimír Dě-
dek, Pavel Štěpán, Jaroslav Kodeš, Miroslav Pokorný, jejichž práci
jsme posuzovali právě i na letošní krajské přehlídce, ale i Josef
Flanderka, František Lorenc, Jaroslav Hložek a Jiří Šína, a další, na
které jsem nožná zapomněla. Myslím, že i tato bilance je radostná,
amžm protože ~~amžm~~ ^{svědčí o tom,} že nejdůležitější článkem řetězu v ama-
térském divadle, totiž režijní práce, zaznamenává kvalitativní skok
k lepšímu. Výsledky 10. jubilejní krajské přehlídky roku 1986 jak
výbornou dramaturgií, tak mimořádnými inscenačními výsledky završi-
ly deset let vývoje amatérského divadla ve Středočeském kraji sně-
rem k vyšší umělecké kvalitě i společenské agendovanosti. Je třeba
poděkovat všem, kteří se o to zasloužili, ať už jsou to divadelníci
amatérští nebo profesionální, kteří pomáhali na této cestě. 10. ju-
bilejní ^{soutěžní} krajská přehlídka amatérských divadelních souborů Středo-
českého kraje, ~~amžm~~ nás opravňuje věřit ~~amžm~~ v dobrou budoucnost
středočeského amatérského divadla. Do této budoucnosti přeji všem
amatérským souborům mnoho zdarů.